

DIECEZJALNA KOMISJA DS. LITURGII I MUZYKI KOŚCIELNEJ

44-100 Gliwice, ul. Łużycka 1

Nr 1127/21/A

Gliwice, 23.06.2021

Działając na podstawie art. 6 g *Statutu Diecezjalnej Komisji do spraw Liturgii i Muzyki Kościelnej* przypomina się **normy obowiązujące przy użyciu formularzy mszy okolicznościowych**, przez które rozumie się msze wotywny, msze w różnych potrzebach i msze obrzędowe (z wyjątkami podanymi w samych obrzędach). Poniższych norm, jako obowiązujących, należy przestrzegać na terenie diecezji gliwickiej:

1. Należy pamiętać, że zachodzą pewne różnice odnośnie do koloru liturgicznego między mszami obrzędowymi (kolor przewidziany dla danej Mszy albo biały lub świąteczny – zob. OWMR 347. Wyrażenie „kolor świąteczny” w rozumieniu instrukcji „Redemptionis sacramentum” nr 124 oznacza kolor złoty lub srebrny, ewentualnie „inny kolor” – por. OWMR 346g, ale pod warunkiem, że używa się szat historycznych dużej wartości), w różnych potrzebach (kolor dnia lub okresu, albo fioletowy, jeżeli msza ma charakter pokutny – OWMR 347) i wotywnych (kolor odpowiedni dla danej Mszy albo kolor dnia lub okresu liturgicznego – OWMR 347).

2. Odnośnie do mszy wotywnych należy pamiętać, że według OWMR 369 msze te powinny być sprawowane niezbyt często, to jest, gdy wymaga tego potrzeba. To oznacza, że sprawowanie ich za każdym razem, kiedy przepisy na to pozwalają (np. codziennie w jakimś tygodniu zwykłym), jest niezgodne z myślą Kościoła, ponieważ zakłóca się przez to rytm wspólnotowego przeżywania roku liturgicznego w Kościele.

3. Tabela z Ceremoniału Biskupów

Tabela mszy obrzędowych, w różnych potrzebach, wotywnych i za zmarłych

Oznaczenia:

V1 Msze obrzędowe oraz Msze w różnych potrzebach i Msze wotywny, które gdy zajdzie jakaś poważniejsza potrzeba lub wymaga tego dobro wiernych sprawuje się na polecenie lub za zgodą biskupa diecezjalnego (OWMR, 372, 374).

V2 Msze w różnych potrzebach i wotywny, które sprawuje się, gdy wymaga tego prawdziwa potrzeba lub dobro wiernych, o czym decyduje rektor kościoła lub sam celebrans (OWMR 376).

V3 Msze w różnych potrzebach i wotywny, dobierane zgodnie z pobożnością wiernych przez samego celebransa (OWMR 373, 375).

D1 Msze pogrzebowe (OWMR 380).

D2 Msze za zmarłych: po otrzymaniu wiadomości o zgonie, z okazji ostatecznego pogrzebania zmarłego i w pierwszą rocznicę śmierci (OWMR 381).

D3 Msze «codzienne» za zmarłych (OWMR nr 3 81).

+ dozwolone

– zabronione

1. Triduum Paschalne i Wielki Czwartek	V1 – D1 –
2. Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu oraz okresu Wielkanocy	V1 – D1 –
3. Uroczystości nakazane	V1 – D1 –
4. Uroczystości nienakazane oraz Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych	V1 – D1 + D2 –
5. Środa Popielcowa, Wielki Poniedziałek, Wielki Wtorek i Wielka Środa	V1 – D1 + D2 –
6. Dni oktawy Wielkanocy	V1 – D1 + D2 –
7. Niedziele okresu Narodzenia Pańskiego i niedziele zwykłe	V1 + V2 – D1 + D2 –
8. Święta	V1 + V2 – D1 + D2 –
9. Dni powszednie Adwentu (od 17 do 24 grudnia włącznie)	V1 + V2 – D1 + D2 + D3 –
10. Dni oktawy Narodzenia Pańskiego	V1 + V2 – D1 + D2 + D3 –
11. Dni powszednie Wielkiego Postu	V1 + V2 – D1 + D2 + D3 –
12. Wspomnienia obowiązkowe	V1 + V2 + V3 – D1 + D2 + D3 –
13. Dni powszednie Adwentu (do 16 grudnia włącznie)	V1 + V2 + V3 – D1 + D2 + D3 –
14. Dni powszednie okresu Narodzenia Pańskiego (po 2 stycznia)	V1 + V2 + V3 – D1 + D2 + D3 –
15. Dni powszednie okresu Wielkanocy	V1 + V2 + V3 – D1 + D2 + D3 –
16. Dni powszednie okresu zwykłego	V1 + V2 + V3 + D1 + D2 + D3

Tabela jest normą ogólną, dlatego poszczególne księgi liturgiczne podają wyjątki, np. *Msza na poświęcenie kościoła* ma taką rangę, że zakaz jej użycia ogranicza się do najważniejszych dni roku: Triduum Paschalne, Narodzenie Pańskie, Objawienie

Pańskie, Wniebowstąpienie Pańskie, Zesłanie Ducha Świętego, Środa Popielcowa, dni Wielkiego Tygodnia oraz Dzień Zaduszny. To oznacza, że księga liturgiczna łagodzi ogólny zakaz mszy z tej rodziny w przypadku mszy na poświęcenie kościoła i dopuszcza jej użycie w inne dni, normalnie ogarnięte zakazem.

4. Wyjątki i ograniczenia dla Mszy obrzędowych

OWMR 372 stwierdza, że oprócz norm ogólnych co do mszy obrzędowych „należy zachować przepisy podane w rytuale lub w samych formularzach mszalnych.” W poniższym zestawieniu zostają przedstawione wyjątki i ograniczenia względem głównej reguły. Znajdują się one w poszczególnych księgach Pontyfikału i Rytuału oraz w Mszałe. Zestawienie nie bierze pod uwagę mszy pogrzebowych, które w tabeli Ceremoniału są wystarczająco dobrze opisane.

Chrzest

Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego	W I Niedzielę Wielkiego Postu dozwolona msza obrzędowa „Msza na wybór katechumenów” (MRP s. 64’’, zob. OCWD n. 61, s. 38). W III, IV i V Niedzielę Wielkiego Postu dozwolona „Msza w czasie skrutyniów” (MRP s. 65’’, zob. OCWD n. 160 s. 74, n. 167 s. 79, n. 174 s. 84).
Uroczystości	Podczas chrztu dzieci można użyć jednego czytania obrzędowego (OCD n. 29 s. 30).

Małżeństwo

Triduum Paschalne	<u>Uwaga:</u> zakaz użycia nawet jednego czytania obrzędowego jest tylko w mszałe polskim (rubryka MRP s. 78’’); brak takiego zakazu w łacińskiej księdze oraz łacińskim MR 2008.
Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego	Można użyć jednego czytania obrzędowego. Należy użyć błogosławieństwa małżonków i błogosławieństwa końcowego. Zob. rubryka MRP s. 78’’.
Uroczystości	Można użyć jednego czytania obrzędowego w uroczystości nieobowiązuje: Niepokalane Poczęcie (8.12), Św. Józefa (19.03), św. Ap. Piotra i Pawła (29.06). W inne uroczystości nie wolno zmieniać nawet jednego czytania (uwaga: brak ograniczenia dot. czytań w księgach łacińskich). Należy użyć błogosławieństwa małżonków i błogosławieństwa końcowego (rubryka MRP s. 78’’).
Oktawa Wielkanocy	Można użyć jednego czytania obrzędowego. Należy użyć błogosławieństwa małżonków i błogosławieństwa końcowego (OSM n. 34, s. 20).

Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych	Można użyć jednego czytania obrzędowego. Należy użyć błogosławieństwa małżonków i błogosławieństwa końcowego (OSM n. 34, s. 20).
Środa Popielcowa	Można użyć jednego czytania obrzędowego. Należy użyć błogosławieństwa małżonków i błogosławieństwa końcowego (OSM n. 34, s. 20).
Wielki Tydzień	Można użyć jednego czytania obrzędowego. Należy użyć błogosławieństwa małżonków i błogosławieństwa końcowego (OSM n. 34, s. 20).
Niedziele okresu Narodzenia Pańskiego i niedziele zwykłe	<u>Ograniczenie</u> : msza obrzędowa dozwolona, jeśli nie uczestniczy wspólnota parafialna (OSM n. 34, s. 20, zob. rubryka MRP s. 78’’).

Święcenia

Święta	<u>Ograniczenie</u> : we wszystkie święta dozwolona tylko Msza święceń prezbiteratu / diakonatu. W święta Apostołów zakaz użycia formularza i czytań ze święceń biskupich (OŚ, n. 342 s. 259). <u>Uwaga</u> : w polskim Mszale nie rozróżnia się kwestii świąt Apostołów na stopnie święceń – należy uważać to za przeoczenie (MRP s. 74’’).
--------	--

Profesja zakonna

Triduum Paschalne	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12).
Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12).
Uroczystości	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12). Można wybrać jedno czytanie z mszy obrzędowej w uroczystości nienakazane: Niepokalanego Poczęcia (8.12), św. Józefa (19.03), św. Ap. Piotra i Pawła (29.06). W inne uroczystości nie wolno zmieniać nawet czytań. Zob. łac. OPR nr 10 s. 9 (uwaga: w wydaniu polskim jest błędna rubryka typu „kopiuj-wklej” z punktu 9).
Oktawa Wielkanocy	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12).
Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12).
Środa Popielcowa	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12).

Wielki Tydzień	Można użyć formuły własnej w ME i błogosławieństwa końcowego (OPZ n. 9, s. 11-12).
Niedziele okresu Narodzenia Pańskiego i niedziele zwykłe	<u>Ograniczenie:</u> wg księgi łacińskiej niedozwolony formularz na odnowienie profesji (łac. OPR Appendix s. 117). W księdze polskiej brak tego ograniczenia (należy uważać to za przeoczenie, zob. OPZ s. 49 i 94). Pozostałe formularze (profesja wieczysta i czasowa) dozwolone.
Święta	<u>Ograniczenie:</u> wg księgi łacińskiej niedozwolony formularz na odnowienie profesji (łac. OPR Appendix s. 117). W księdze polskiej brak tego ograniczenia (należy uważać to za przeoczenie, zob. OPZ s. 49 i 94). Pozostałe formularze (profesja wieczysta i czasowa) dozwolone.
Dni powszednie Adwentu (od 17 do 24 grudnia włącznie)	<u>Ograniczenie:</u> wg księgi łacińskiej niedozwolony formularz na odnowienie profesji (łac. OPR Appendix s. 117). W księdze polskiej brak tego ograniczenia (należy uważać to za przeoczenie, zob. OPZ s. 49 i 94). Pozostałe formularze (profesja wieczysta i czasowa) dozwolone.
Dni powszednie Wielkiego Postu	<u>Ograniczenie:</u> wg księgi łacińskiej niedozwolony formularz na odnowienie profesji (łac. OPR Appendix s. 117). W księdze polskiej brak tego ograniczenia (należy uważać to za przeoczenie, zob. OPZ s. 49 i 94). Pozostałe formularze (profesja wieczysta i czasowa) dozwolone.

Konsekracja dziewic

Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego	Można użyć wzmianki w ME i końcowego błogosławieństwa (OKD n. 8 s. 11-12). Można wziąć jedno czytanie obrzędowe (OKD n. 9 s. 12).
Uroczystości	Można użyć wzmianki w ME i końcowego błogosławieństwa (OKD n. 8 s. 11-12). Można wziąć jedno czytanie obrzędowe w uroczystości nienakazane: Niepokalane Poczęcie (8.12), św. Józefa (19.03), św. Ap. Piotra i Pawła (29.06), zob. OKD n. 9 s. 12.

Poświęcenie kościoła / ołtarza

Dzień liturgiczny	Obrzędy pośw. kościoła	Obrzędy pośw. ołtarza
Niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego		Obowiązuje użycie mszy z niedzieli, natomiast należy odmówić modlitwę nad

		darami oraz prefację z poświęcenia ołtarza (OPK n. 15 s. 121).
Uroczystości	Zakaz obowiązuje tylko w niektóre uroczystości: Narodzenie Pańskie, Objawienie Pańskie, Wniebowstąpienie Pańskie, Zesłanie Ducha Świętego. Pozostałe uroczystości nie zostały wymienione, czyli domniemywa się zawieszenie zakazu: <u>można użyć mszy obrzędowej</u> .	Użycie mszy własnej obowiązuje tylko w wymienione uroczystości: Narodzenie Pańskie, Objawienie Pańskie, Wniebowstąpienie Pańskie, Zesłanie Ducha Świętego, przy czym należy odmówić modlitwę nad darami oraz prefację z poświęcenia ołtarza (OPK n. 15 s. 121). W pozostałe uroczystości domniemywa się zawieszenie zakazu: <u>można użyć mszy obrzędowej</u> .

Pozostałe księgi

W pozostałych mszach obrzędowych (bierzmowanie, przy udzielaniu Wiatyku, oraz przy błogosławieństwie opata i ksieni) obowiązują normy ogólne.

Skróty:

MR 2008: *Missale Romanum* ed. typica III, Typis Polyglottis Vaticanis 2008

MRP: *Mszal rzymski dla diecezji polskich*, Pallottinum, Poznań 2012

OCD: *Obrzędy chrztu dzieci*, wyd. trzecie zmienione, Księgarnia Św. Jacka, Katowice 2015

OCWD: *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, Księgarnia Św. Jacka, Katowice 1988

ODE: *Ordo dedicationis ecclesiae et altaris*, ed. typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1977

OKD: *Obrzędy konsekracji dziewic*, Księgarnia Św. Jacka, Katowice

OPK: *Obrzędy poświęcenia kościoła i ołtarza*, Księgarnia Św. Jacka, Katowice 2012

OPR: *Ordo professionis religiosae*, ed. typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1970

OPZ: *Obrzędy profesji zakonnej*, Księgarnia Św. Jacka, Katowice 2015

OSM: *Obrzędy sakramentu małżeństwa*, wyd. 3, Księgarnia Św. Jacka, Katowice 2011

OŚ: *Obrzędy święceń biskupa, prezbitera i diakonów*, wyd. 2, Księgarnia Św. Jacka, Katowice 1999

ks. Adam Kozak
Przewodniczący Komisji